

Dušan Knehtl

POSTNE ALI PASIJSKE JASLICE

V Slovenijo so tradicijo jaslíc najverjetneje prinesli jezuiti v prvi polovici 17. stoletja. Da bi ljudem približali božično sporočilo, so uprizarjali gledališko igro o Jezusovem rojstvu, za dolgotrajnejši učinek božične dramske igre pa so ključni prizor upodobili še s pomočjo makete in figuric. O postnih ali pasijonskih jaslicah pa je na naših tleh malo znanega, saj so prisotne predvsem na nemško govorečem območju (Avstrija, Bavarska, Tirolska), v zadnjih letih pa se pojavljajo tudi na Slovenskem.

Leta 1993 se je ob mednarodni razstavi jaslíc v Ljubljani rodila želja po ustanovitvi društva, ki bi povežalo slovenske ljubitelje. Društvo ljubiteljev jaslíc je bilo ustanovljeno novembra 2001, v njem se prostovoljno združujemo ljubitelji jaslíc in drugi, ki na temelju krščanskih vrednot sprejemamo biblično sporočilo o Jezusovem življenju in delu. Vse od ustanovitve društva je bil njegov predsednik p. Leopold Grčar. Prav on nas je spodbudil k ponovnemu oživljanju tradicije izdelovanja in postavljanja postnih ali pasijonskih jaslíc.

Njegovo spodbudo sem vzel zelo resno in začel premišljevatí, kako bom izdelal jaslice. V Sloveniji so postne jaslice slabo poznane. Prve znane so iz 18. stoletja in so na ogled v Muzeju jaslíc Brezje. Pri mojih začetkih so mi veliko

pomagali v mariborski Slomškovi knjigarni. Priskrbeli so figure iz Italije, ki so mi kot vzorec služile pri izdelavi. Stavbe so izdelane iz sipreksa, peska, lepila, papirja in umetnih snovi. Pri delu mi pomagajo tudi žena in otroci.

Pasijonske jaslvice želijo sporočiti pomen trpljenja, žrtev in smrti Jezusa Kristusa, ki šele z vstajenjem prinese radost in veselje ob spoznanju, da smo odrešeni. Pritegnejo poseben krog ljudi, ki globlje doživljajo ceno našega odrešenja, ki jo je Odrešenik plačal s svojim trpljenjem in vstajenjem. V ljudskem izročilu so postne ali pasijonske jaslvice imenovali »resne jaslvice«.

Prikaz pasijonskih prizorov se navadno začne s slovesnim vhom Jezusa v Jeruzalem na cvetno nedeljo. Sledi umivanje nog pri zadnji večerji, Jezusova molitev na Oljski gori, Judovo izdajstvo, prijetje Jezusa v vrtu Getsemani, Petrova zatajitev, Kristus pred Pilatom, Kristus pred Herodom, bičanje in kronanje s trnjem, Jezusovo nošenje križa, polaganje v grob in velikonočno vstajenje.

Moje pasijonske jaslice se začnejo z umivanjem nog in nato prikažejo prizore pasijona vse do vstajenja. Široke so dva metra, v ozadju je na platno naslikano nebo.

Nanje sem zelo ponosen, saj so prve tovrstne v Sloveniji. Predstavljene so bile že v domači in tudi drugih župnijah:

- dvakrat v domači cerkvi sv. Kunigunde v Zgornji Kungoti,
- Rokodelski center DUO Veržej,
- cerkev Sv. Trojice v Mali Nedelji,
- župnijska cerkev Marije Vnebovzete v Olimju,
- cerkev sv. Janeza Krstnika v Bohinju,
- cerkev Marije Vnebozete v Vurbeku,
- cerkev Sv. Trojica pri Sveti Trojici,
- cerkev Sv. Mavricija v Jurkloštru.

Pasijonske jaslice so v Sloveniji slabo poznane, zato sem veliko truda vložil tudi v razlago, kaj predstavljajo in od kod izvirajo. Veseli me, da se običaj postavljanja postnih jaslic obuja tudi pri nas.

Pasijonske ali postne jaslice Dušana Knehtla iz Zgornje Kungote. Vse foto Dušan Knehtl.